

Després del matrimoni, què?

Amb el dret al matrimoni i a l'adopció no s'acaben les reivindicacions de gais, lesbianes i transsexuals. La fi de l'homofòbia i la normalització social són els reptes pendents més importants.

“La lluita contra l'homofòbia social ha de ser el nostre principal objectiu”, assenyala José Francisco de Lamo, secretari d'organització del Col·lectiu Lambda del País Valencià. Quant a protecció antidiscriminatòria, al si del moviment d'alliberament gai, lesbià i transsexual queda obert actualment el debat sobre si ha d'haver un canvi legislatiu perquè l'homofòbia passi de ser un agreujant d'un delictes a un delictes en si mateix. A més, les diferents associacions coincideixen que la lluita de fons es troba ara en àmbits com l'ensenyament, la família i els mitjans de comunicació.

Els grups de defensa dels drets d'aquest col·lectiu assenyalen que encara molts gais, lesbianes i transsexuals han d'amagar-se a la feina, a l'escola, de la família o dels amics. Pensen que, malgrat que el matrimoni els fa assolir la igualtat legal, queda pendent la normalització social. D'altra banda, hi ha sensacions diferenciades a Catalunya, País Valencià i les Illes Balears sobre la predisposició dels governs autonòmics. Mentre que Juan Medina, de Ben Amics de les Illes Balears, considera negatiu el paper d'un govern com l'illenc que “ha signat convenis amb organitzacions ultracatòliques que fomenten el rebuig a l'homosexualitat”, a Catalunya, l'As-

sociació de Mares i Pares de Gais i Lesbianes (AMPGIL) aprecia molt l'actitud del tripartit.

Agreujant per orientació sexual.

El codi penal, aprovat el 1995, al seu article 22 recull l'agreujant per discriminació per opció sexual en els casos d'agressions. En opinió del Grup de Lesbianes Feministes (GLF), ubicat a Barcelona, aquest agreujant té molt poca aplicació real. “La pressió de l'entorn social dificulta sovint la denúncia i fa que molts cops es presenti com una agressió comuna. Interposar una demanda d'aquest tipus implica fer pública la condició sexual i estar disposat a enfrontar-se a molts prejudicis i poc suport social. De fet, el primer cas a l'estat en què es va aplicar aquest agreujant ha estat a una sentència del 29 de novembre del 2002 per una agressió a dues lesbianes a Barcelona”, assenyala Marta Estella, membre del GLF. El Front d'Alliberament Gai de

Catalunya (FAGC), que disposa d'un servei d'atenció a les víctimes d'agressions o discriminacions per opció sexual, denuncia el que veu com a passivitat policial o judicial que provoca que no s'instrueixin les diligències oportunes o que no es detingui els sospitosos en casos d'agressions físiques a gais, lesbianes i transsexuals en espais públics. A més, manifesten haver rebut un elevat nombre de queixes de víctimes que s'han sentit desateses quan feien la denúncia davant la policia espanyola. Tant el GLF i el FAGC com el Col·lectiu Gai de Barcelona (CGB), reclamen clarament que l'homofòbia passi a ser un delictes en si i no sols un agreujant. Com que és una legislació d'àmbit estatal, la situació és molt similar tant al País Valencià com a les Illes Balears. En canvi, a Andorra, l'associació Som com Som ha aconseguit que al projecte de codi penal del Principat s'inclougui l'homofòbia com a agreujant per delictes violents.

Mentre que molts mitjans de comunicació continuen recreant-se en les imatges més provocatives, com les dels transvestits en les manifestacions del dia de l'orgull gai, la societat va acceptant cada vegada amb més normalitat el matrimoni entre persones del mateix sexe.

Les associacions de gais i lesbianes denuncien passivitat policial en els casos d'agressions contra aquest col·lectiu

Tractament mediàtic. “Tot i exemples positius com *7 vidas* o *El cor de la ciutat*, encara queden programes televisius que continuen recorrent a les bromes homofòbiques”, assegura Lluís Parera, del CGB. “De la manifestació del 28 de juny se sol destacar més les carrosses de transvestits que no els pares i mares de gais o els gais catòlics”, fet que, per Teresa Garcia, de l'Associació de Mares i Pares de Gais i Lesbianes (AMPGIL), distorsiona la realitat. Una de les crítiques més generalitzades és l'ús de l'estereotip de gais, lesbianes i transsexuals per captar audiència en els programes de telescombreria. Els grups CGB, GLF i FAGC consideren que l'estereotip de gai, home, jove, de professió liberal, maco i amb una important capacitat econòmica impedeix que surti a la llum la diversitat de formes de viure i de ser del col·lectiu. Les tres associacions abans esmentades pensen que no s'hauria de donar la veu a persones amb opinions clarament homofòbiques, “ja que el límit de la llibertat d'expressió ha de ser el respecte als drets humans”, assenyala Marta Estella, del GLF. Catalunya ha

estat l'únic territori on hi ha Consell de l'Audiovisual, —on hi és l'AMPGIL—, que elabora un llibre blanc de recomanacions per als mitjans audiovisuals que també afectarà el tractament de l'homosexualitat.

Diversitat sexual a l'ensenyament. El moviment gai i lèsbic aposta per la inclusió de l'orientació sexual en els continguts escolars com a element bàsic per tallar d'arrel l'homofòbia. La qüestió està molt avançada a Catalunya, però no gaire al País Valencià i Balears. “La Generalitat consultarà els canvis curriculars als grups gais. Als llibres de text tindrà presència la història del moviment homosexual i, a més, quedaran explicitades les aportacions de gais i lesbianes a la història i la cultura (art, literatura, teatre, cinema, etc.). Quant a sexualitat proposem que hi siguin presents els dos vessants: com a font de plaer, comunicació i estima i com a sistema reproducció”, assenyala Ester Nolla, d'AMPGIL. Un altre àmbit en el qual es treballa és la formació de professors perquè puguin ajudar els alumnes homosexuals víctimes de l'homofòbia i la incomprensió

social. El color polític dels governs autonòmics valencià i balear impedeix a les associacions ser tan optimistes com a Catalunya. Amb tot, el Col·lectiu Lambda de València es realitzen diferents activitats de conscienciació i divulgació, com xerrades a col·legis i instituts i campanyes com “Estima com vulgues!”. Tot i això, tant el Lambda com Ben Amics, consideren necessari el compromís de les administracions públiques per fer efectiva la presència de l'homosexualitat a l'ensenyament.

Finalment, José de Lamo, del Col·lectiu Lambda, planteja que un dels reptes més importants del moviment gai, lèsbic i transsexual és treballar en diferents àmbits fins ara no suficientment atesos. “Parlem de seropositius, gent gran i immigrants, però també de cristians i musulmans, de lesbianes, de transsexuals, discapacitats, de la normalització de l'homosexualitat en ambients rurals, de drets humans i cooperació internacional, dels treballadors i treballadores del sexe...”, conclou de Lamo.

Vicent Canet

